

UITGEVERIJ VERLOREN
voorjaar 2011

Deze brochure bevat de Voorjaarsaanbieding 2011. De gegevens betreffende omvang, uitvoering, prijs en verschijningsmaand geschieden onder voorbehoud. Achterin deze folder is een bestelformulier opgenomen dat gebruikt kan worden voor het bestellen van boeken en/of aanvragen van recensie-exemplaren.

Bestelde boeken worden direct na verschijning toegestuurd, vergezeld van een rekening. Bij verzending per post worden portokosten in rekening gebracht. Retouren van particulieren dienen, na voorafgaand overleg en onder opgaaf van redenen, binnen twee weken na factuurdatum te geschieden. Eventuele verzendkosten voor het retourneren dient de klant in principe zelf te voldoen. Retouren van boekhandels kunnen enkel worden aangenomen na overleg en mits de boeken onbeschadigd zijn. Creditering geschiedt meestal tegen een gereduceerd bedrag. Voor meer en vollediger informatie raadplege men tevens onze website.

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

DB *Doopsgezinde Bijdragen, nieuwe reeks*

ISBN International Standard Book Number

ISSN International Standard Serial Number

JMG *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis*

MMEN Manuscripta Mennonitica

MSB *Middeleeuwse Studies en Bronnen*

NHA *Publicaties van de Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief*

NUR *Nederlandse Uniforme Rubrieksindeling*

pod *printing on demand*

ZPR *Zeven Provinciën Reeks*

Bezoekadres: Torenlaancker, Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum, T 035-6859856, F 035-6836557, E info@verloren.nl
Handelsregister Kamer van Koophandel Hilversum 32039230; BTW nr. NL8054 597 16 b01
rekening ING 4489940; rekening RABObank 398247528
postrekening België 000-1638529-05; Postbank Girokonto Deutschland 866 14-661 BLZ 590 100 66
Vertegenwoordiging in België: MAKLU uitgevers, Somerstraat 13-15, B-2018 Antwerpen, T 03-2312900, F 03-2332659

When ordering from outside the Benelux, we advise you to state the number, expiry date and csv-code of your Visa or Eurocard/Mastercard, in order to avoid unnecessary costs. The amount due will be charged to your account after your order has been sent.

LUDO MILIS

Van Waarheden en Werkelijkheid

De opvattingen van de middeleeuwen in het blikveld van nu

De Middeleeuwen lijken een periode die mentaal gezien ver van ons is verwijderd, maar is dat wel zo? Ludo Milis, emeritus hoogleraar te Gent, duikt in middeleeuwse, vooral verhalen- de teksten, om diepere structuren bloot te leggen van het denken en voelen van toen. Met citaten brengt hij de waarden en normen tot leven zoals tijdgenoten ze zelf formuleerden. Eerst kijkt Ludo Milis naar de houding tegenover God, andere goden en religies, en de problemen die er uit voortvloeiden in de middeleeuwse samenleving. Vervolgens gaat Millis in op de rol van eer en aanverwante waarden als basis van sociaal gedrag. Uiteindelijk wordt gepeild naar de rol van geesten en de onderwereld.

Het is verrassend om te zien hoe veel aspecten die voorgoed achter de rug leken, een nieuwe actualiteit en een grotere herkenbaarheid krijgen in onze multiculturele samenleving.

Zie ook: *De betovering van het middeleeuwse christendom. Studies over ritueel en magie in de Middeleeuwen*, ISBN 90-6550-274-2, € 28,-; *Bijsterveld, Do ut des. Gift giving, Memoria, and Conflict Management in the Medieval Low Countries*, ISBN 978-90-6550-958-1, € 29,-; *Eligh, Leven in de eindtijd. Ondergangsstemmingen in de middeleeuwen*, ISBN 90-6550-284-X, € 28,-; *Middeleeuwse cultuur. Verscheidenheid, spanning en verandering*, ISBN 90-6550-260-2, € 21,-; *De middeleeuwse ideeënwereld, 1000-1300*, ISBN 90-6550-265-3, € 25,-

±160 blz., ±€ 19,-
ISBN 978-90-8704-220-2
ingenaaid, geïllustreerd
reeks MSB deel 128
verschijnt mei 2011
NUR 684/694

JOSÉ VAN AELST

Vruchten van de Passie

De laatmiddeleeuwse passieliteratuur verkend aan de hand van Suso's Honderd artikelen

De herdenking van het lijden en sterven van Jezus vormde een cruciaal onderdeel van het geestelijk leven in de Late Middeleeuwen. Dag in dag uit mediteerden religieuzen over de passie. Dat vooral in de Nederlanden de passie een hot item was, blijkt uit de talloze overgeleverde passieoefeningen in laatmiddeleeuwse handschriften. De meest verspreide oefening was de *Honderd artikelen* van de Duitse mysticus Henricus Suso. In elk religieus milieu werd de tekst zodanig bewerkt, dat deze beantwoordde aan de eigen behoeften en de eigen theologische visie op de passie.

Door de passiespiritualiteit te relateren aan de historische gebruikscontext van tertiariissen, kruissheren, kartuizers en een Vlaamse kring beïnvloed door rederijkers, elk met zijn eigen theologie en liturgische gewoonten, wordt het moeilijk toegankelijke terrein van de passieliteratuur ontsloten. Dit opent een aspect van het geestelijk verleden waaraan de visuele kunst uit middeleeuwse kerken ons nog steeds herinnert.

±352 blz., ±€35,-
ISBN 978-90-8704-222-6
ingenaaid, geïllustreerd
reeks MSB deel 129
verschijnt juni 2011
NUR 704/684

Zie ook: Jaspers, *Een Amsterdams Marialeven in 25 legenden uit handschrift 846 van Museum Amstelkring*, ISBN 90-6550-781-7, €23,-; Lettinck, Praten als Brugman. *De wereld van een Nederlandse volksprediker aan het einde van de Middeleeuwen*, ISBN 90-6550-445-1, €10,-; Het Luikse Leven van Jezus [=Queeste 6 (1999) 2], ISBN 90-6550-070-7, €25,-; Mi quam een schoon geluit in mijn oren. *Het werk van Suster Bertken*, ISBN 978-90-6550-966-6, €19,-; *Middelnederlandse bijbelvertalingen*, ISBN 978-90-6550-964-2, €25,-; *Vanden levene Ons Heren*, ISBN 90-6550-643-8, €20,-

De nalatenschap van de Paulusabdij in Utrecht

Redactie H. VAN ENGEN en K. VAN VLIET

Hoewel de Utrechtse Paulusabdij na Egmond de oudste benedictijner stichting is in de noordelijke Nederlanden, resteert er slechts een zeer fragmentarische nalatenschap. De oudste originele archivalia dateren pas van de veertiende eeuw en ook van de bibliotheek zijn maar weinig handschriften van vóór 1300 overgeleverd. In de achttiende en negentiende eeuw werd de kerk van de Paulusabdij gesloopt. Van het interieur is zelfs geen enkele afbeelding bekend. De bijdragen in deze bundel verschaffen een beter zicht op de rijke geschiedenis van de Paulusabdij dan tot voor kort mogelijk was.

Inhoud: HANS MOL, Inleiding LOTTY BROER, Sporen van Cluny? De abdijen van Sint-Paulus in Utrecht en Sint-Laurens in Oostbroek-De Bilt KAJ VAN VLIET, Monniken buiten de abdij. De proosdijen van de Paulusabdij op de Heiligenberg en in Drie HEIN HUNDERTMARK, Naar Adelbolds voorbeeld. De kerken van bisschop Bernold BART JASKI, Fragmenten van handschriften uit de bibliotheek van de Paulusabdij: een codicologische queeste PETER GUMBERT, Handschriften in de bibliotheek van het Paulusklooster HILDO VAN ENGEN, Laatmiddeleeuwse hervormingen in de Paulusabdij BRAM VAN DEN HOVEN van GENDEREN, Ontevreden monniken. Problemen in de Paulusabdij en een mislukte Reformatie (1425-1450) MARIETJE VAN WINTER, Over de eetgewoonten in de Paulusabdij KAJ VAN VLIET, Lijst van abten van Sint-Paulus KAJ VAN VLIET, Lijst van monniken van Sint-Paulus

Zie ook: *De kroniek van Henrica van Erp, abdis van Vrouwenklooster*, ISBN 978-90-8704-144-1, €19,-; *Palmbloom, Het kapittel van Sint Jan. Een onderzoek naar verwerving, beheer en administratie van het oudste goederenbezit (elfde-veertiende eeuw)*, ISBN 90-6550-267-x, €59,-; *Utrecht tussen Kerk en Staat*, ISBN 90-6550-241-6, €23,-

±192 blz., ±€19,-
ISBN 978-90-8704-223-3
ingenaaid, geïllustreerd
reeks MSB deel 130
verschijnt juni 2011
NUR 684/704

Ene andre tale

Tendensen in de Middelnederlandse late ridderepiek

Redactie AN FAEMS en MARJOLEIN HOGENBIRK

De Middelnederlandse late ridderepiek biedt de lezer een spectaculaire veelheid aan personages, locaties en wervelende avonturen in een vaak complexe structuur. De auteurs en bewerkers putten uitgebreid uit de traditie en gaan daar vaak bijzonder creatief mee om. Tegelijk zoeken ze de grenzen van het genre op. Toch zijn de meeste van deze romans in het verleden om uiteenlopende redenen weinig bestudeerd. In deze bundel bieden elf specialisten nieuwe inzichten met betrekking tot een aantal van deze romans. Zij plaatsen de teksten in een bredere context en proberen zo de eigenheid van de late ridderromans op het spoor te komen.

Inhoud: AN FAEMS/MARJOLEIN HOGENBIRK, Inleiding 1. *De late ridderepiek in internationaal perspectief: JEF JANSSENS, De Middelnederlandse ridderepiek in de veertiende eeuw. Post-modern of voorzichtig vernieuwend?* JANET F. VAN DER MEULEN, *Van Maerlant tot Machaut. Een nieuwe Alexander in de Lage Landen* 2. *Hernieuwde belangstelling voor de Alexanderstof: ANNE REYNDERS, Ghi heren, ic houde in ware wort dat ghi van Alexandre gehort hebt. De Middelnederlandse vertalingen van de Oudfranse Florimont en Voeux du paon* FRANK BRANDSMA, *Florimont 2.0 (editie, vertaling, context)* 3. *Huge van Bordeeus, Borchgrave van Couchi en Seghelijn van Jherusalem in context: MIEKE LENS, Huge van Bordeus: avontuur voor de stedelijke burgerij?* JACQUES TERSTEEG, *Een Vlaamse schandaalgeschiedenis en sleutelroman? De Middelnederlandse fragmenten van de Borchgrave van Couchi en de Oudfranse prozaroman Baudouin de Flandre* GEERT H.M. CLAASSENS, *Doe leefde hi soe heilichlike. Seghelijn van Jherusalem tussen ridderepiek en hagiografie* 4. *De deelverzameling en het geheel: JOS A.A.M. BIEMANS, Conventies, standaarden en varianten. Verschillende mogelijkheden en keuzes bij de vormgeving van handschriften met berijmde Middelnederlandse ridderepiek* MIKE KESTEMONT, *Een 'Assonantic Revival'? Een kwantitatief diachroon onderzoek naar de assonantie in de Middelnederlandse ridderepiek, met bijzondere aandacht voor de veertiende eeuw*

±224 blz., ±€19,-

ISBN 978-90-8704-224-0

ingenaaid, geïllustreerd

reeks MSB deel 131

verschijnt juni 2011

NUR 621/684

Zie ook: *Karolus Rex. Studies over de middeleeuwse verhaaltraditie rond Karel de Grote*, ISBN 90-6550-820-1, € 23,-; *Medioneerlandistiek. Een inleiding tot de Middelnederlandse letterkunde*, ISBN 90-6550-613-6, € 24,-

SJOERD LEVELT

Jan van Naaldwijk's *Chronicles of Holland*

Continuity and Transformation in the Historical Tradition of Holland

The little-known author Jan van Naaldwijk, whose two early sixteenth-century Dutch chronicles of Holland are preserved in autograph manuscripts in the British Library, wrote at a moment reputed to be the turning point between medieval and Renaissance modes of historical writing. While he primarily relied on the medieval historical tradition of Holland, he expanded it in ways that allow us to appreciate the broader impact of innovations occurring at the same time in more 'professional' scholarly circles.

This is the first in-depth study of these chronicles and their relation to their sources, placed in the wider context of history writing running from the mid-fourteenth century into the eighteenth, providing new insights into the continuities and transitions that characterized the historical tradition of Holland from the late middle ages well into the early modern period. An accompanying CD-ROM contains transcriptions of both Jan's chronicles.

Zie ook: *Alpertus van Metz, Gebeurtenissen van deze tijd. Een fragment over bisschop Diederik I van Metz. De mirakelen van de heilige Walburg in Tiel*, ISBN 90-6550-071-5, € 12,-; *Annalen van Egmond*, ISBN 978-90-8704-000-0, € 49,-; *Burgers, De Rijmkroniek van Holland en zijn auteurs. Historiografie in Holland door de Anonymus (1280-1282) en de grafelijke klerk Melis Stoke (begin veertiende eeuw)*, ISBN 90-70403-43-9, € 37,-; *Procurator, Kroniek*, ISBN 90-6550-662-4, € 47,-; *Tielse Kroniek. Een geschiedenis van de Lage Landen van Volksverhuizingen tot het midden van de vijftiende eeuw, met een vervolg over de jaren 1552-1566*, ISBN 90-6550-004-9, € 13,-

±352 pp+CD, ±€ 39,-
ISBN 978-90-8704-221-9
paperbound, illustrated
appears May 2011
NUR 684/694

Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis/ Yearbook of the Medieval Low Countries 13 (2010)

Redactie A.-J. BIJSTERVELD, M. BOONE, M.J.M. DAMEN e.a.

In dit *Jaarboek* worden diverse interessante thema's uit de middeleeuwse geschiedenis van de Nederlanden behandeld. TJAMKE SNIJDERS beschrijft de ontwikkeling van de bibliotheek van de Henegouwse Sint-Gislenusabdij in het tweede kwart van de elfde eeuw, toen het klooster werd hervormd. JOHANNA MARIA VAN WINTER kruist de degens met HEIN JONGBLOED over de politieke ontwikkelingen en de achtergrond en betekenis van de machtsverhoudingen in de Nederlanden van de negende tot de elfde eeuw. JAAP VAN MOOLENBROEK belicht de verering van Richardus Anglicus en Emanuel van Cremona, dertiende-eeuwse heiligen van de cisterciënzerabdij Aduard. LEEN ALBERTS schrijft over het alcoholgehalte van bier, en de praktische gevolgen daarvan, in het laatmiddeleeuwse Sticht en Holland. Nieuwe inzichten rond de vraag naar de identiteit van de kroniekschrijver 'Clerc uten laghen landen' worden gepresenteerd door EVELIEN TIMPENER, terwijl BRAM VAN HOFSTRAETEN een prosopografische studie biedt van de dignitarissen en grote kanunniken van het kapittel van Sint-Goedele en Sint-Michiel te Brussel in de jaren 1430-1559.

±224 blz., € 29,-

ISBN 978-90-8704-212-7
ingenaaid, geïllustreerd
reeks JMG 13 (2010)
verschijnt maart 2011
NUR 684/704

Zie ook: *De abtenkroniek van Aduard. Studies, editie en vertaling*, ISBN 978-90-8704-116-8, € 32,-; *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis 11 (2008)*, ISBN 978-90-8704-064-2, € 29,-; *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis 12 (2009)*, ISBN 978-90-8704-145-8, € 25,-; *Moolenbroek, Wonderen voor alledag. Elf opstellen over godsdienst en samenleving in de Middeleeuwen door Jaap van Moolenbroek opnieuw uitgegeven bij zijn afscheid van de Vrije Universiteit*, ISBN 90-6550-937-2, € 29,-

Straffen in de Middeleeuwen

[=themanummer *Madoc*. Tijdschrift over de Middeleeuwen 24 (2010) 4]

Onder redactie van MARK AUSSEMS e.a.

In discussies over misdadaad en straf wordt vaak gerefereerd aan de Middeleeuwen, waarin volgens de populaire opvatting gruwelijke lijfstraffen aan de orde van de dag waren en gevangenis en nog geen 'hotels'.

De auteurs van dit themanummer van *Madoc* streven ernaar dit beeld te nuanceren door middeleeuwse concepten van straf in diverse regio's en periodes vanuit verschillende vakgebieden te belichten. Hierbij komen vragen aan de orde als: wie werd er door wie gestraft, op basis van welke autoriteit, en voor welke (mis)daden? Met welk doel deelde men straf uit en waaruit kon deze bestaan? Welk beeld had men van (lichamelijk) geweld, en hoe zag de buitenwereld misdadigers en zondaars? Kunnen misdaden en straffen in dezelfde categorieën ingedeeld worden? Hoe en met welk doel werden straf en misdadaad verbeeld in kunst en literatuur?

De artikelen zijn geschreven door: ADRIAAN GAASTRA, HAN NIJDAM, GUY GELTNER, JAN VAN HERWAARDEN, DIRK-JAN HORJUS, CLARA STRIJBOSCH, PETER PAALVAST, JOS KOLDEWEIJ en ANNA ADAMSKA (column).

Zie ook: Gludemans, *Om die wrake wille. Eigenrichting, veten en verzoening in laat-middeleeuws Holland en Zeeland*, ISBN 90-70403-52-8, € 33,-; Misdadaad, *zoen en straf. Aspecten van de middeleeuwse strafrechtsgeschiedenis in de Nederlanden*, ISBN 90-6550-239-4, € 17,-; Nijdam, *Lichaam, eer en recht in middeleeuws Friesland. Een studie naar de Oudfriese boeteregisters*, ISBN 978-90-8704-051-2, € 39,-; Vrolijk, *Recht door gratie. Gratie bij doodslagen en andere delicten in Vlaanderen, Holland en Zeeland (1531-1567)*, ISBN 90-6550-750-7, € 43,-

±96 blz., € 8,-
ISBN 978-90-8704-211-0
ingenaaid, geïllustreerd
Madoc 24 (2010) 4
verschijnt maart 2011
NUR 684/820

RAYMOND FAGEL

Kapitein Julián

De Spaanse held van de Nederlandse Opstand

Door zijn overwinning in een roemrucht duel aan het Franse hof in Fontainebleau (1546) werd de volstrekt onbekende huursoldaat Julián Romero in één klap een internationale beroemdheid. Met Willem van Oranje streed hij tegen de Fransen. Enkele jaren later was hij als hoogste Spaanse officier verantwoordelijk voor de slachtpartijen in Naarden en Haarlem. Slechts door het tijdig blaffen van zijn hondje wist de prins in de nacht van 11 september 1572 aan zijn voormalige wapenbroeder te ontkomen. Romero gold als de aartsvijand van de Nederlanders: geuzen wensten hem naar de ‘peck-kelder’, voor Hooft was hij de Spaanse militair bij uitstek. Toch achtte hij zichzelf de aangewezen persoon om vredesonderhandelingen aan te knopen.

Deze biografische schets – de eerste in het Nederlands – ontrafelt mythe en werkelijkheid en biedt tal van nieuwe en verrassende inzichten in de Nederlands Opstand vanuit het perspectief van een hoofdrolspeler uit het vijandelijke kamp.

±96 blz., ±€14,-
ISBN 978-90-8704-213-4
ingenaaid, geïllustreerd
reeks ZPR deel 30
verschijnt mei 2011
NUR 685/681

Zie ook: Dorsman, 1600: *Slag bij Nieuwpoort*, ISBN 90-6550-451-6, € 10,-; Groenveld, *Het Twaalfjarig Bestand, 1609-1621. De jongelingsjaren van de Republiek der Verenigde Nederlanden*, ISBN 978-90-72550-05-7, € 19,-; Hulzen, *De Grote Geus en het falende Driemanschap*, ISBN 90-6550-500-8, € 16,-; Kaptein, *De Beeldenstorm*, ISBN 90-6550-459-1, € 10,-; Kloek, Kenau. *De heldhaftige zakenrouw uit Haarlem (1526-1588)*, ISBN 90-6550-456-7, € 10,-; Rooze-Stouthamer, *De opmaat tot de Opstand. Zeeland en het centraal gezag (1566-1572)*, ISBN 978-90-8704-091-8, € 25,-

Holland is een Eiland

De Batavia van Hadrianus Junius Medicus Hornanus

Uit het Latijn vertaald, ingeleid en geannoteerd door
NICO DE GLAS

Hadrianus Junius van Hoorn (1511-1575), medicus, dichter en vooral filoloog, gold in zijn tijd als de grootste Hollandse geleerde. In 1565 droegen de Staten van Holland hem op de Hollandse historische identiteit vast te leggen. De politieke achtergrond hiervan was het Hollandse verzet tegen het centralisme van de Habsburgse regering in Brussel. In zijn *Batavia* baseert de humanist Junius zich op antieke schrijvers, vooral Tacitus' herontdekte *Historiën* en *Germania*. Holland wordt geïdentificeerd als Tacitus' 'Eiland der Bataven', waarvan het de (water)grenzen én de kwaliteiten had geërfd.

Junius' boek is een monumentale samenvatting van de Bataafse Mythe, die in de Gouden Eeuw het zelfbeeld van Holland en de Republiek beïnvloedde. Het geeft tevens een kleurrijk beeld van Habsburgs en continentaal Holland en van zijn 34 steden met hun culturele en economische rijkdommen. *Batavia* verscheen postuum in 1588 en is nu voor het eerst vertaald in modern Nederlands.

Zie ook: *Bronnen van inspiratie. Recepties van de klassieken in de vroegmoderne Nederlanden in muziek, literatuur en beeldende kunst*, ISBN 978-90-6550-984-0, €20,-; Donenfeld, Aureus Libellus. "Germania" en het Duitse humanisme 1457-1544, ISBN 90-72131-35-5, €12,50; Geldenhouwer, *Historische Werken*, ISBN 90-6550-033-2, €25,-; Langereis, *Geschiedenis als ambacht. Oudheidkunde in de Gouden Eeuw: Arnoldus Buchelius en Petrus Scriverius*, ISBN 90-70403-48-X, €28,-; Noordzij, *Gelre. Dynastie, land en identiteit in de late middeleeuwen*, ISBN 978-90-8704-067-3, €39,-

±416 blz., ±€39,-
ISBN 978-90-8704-214-1
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt juli 2011
NUR 685/694

ERIK DE BOM

Geleerden en politiek

De politieke ideeën van Justus Lipsius in de vroegmoderne Nederlanden

De Brabantse humanist Justus Lipsius (1547-1606) verwierf in zijn eigen tijd naam en faam met zijn filologische en antiquarische studies, en meer nog met zijn filosofische en politieke werken. Het is opmerkelijk dat zijn *Politica* (1589), het politiek handboek dat hij schreef toen hij in Leiden verbleef, uitvoerig werd bestudeerd, terwijl zijn *Monita et exempla politica* (1605), een vorstenspiegel voor Aartshertog Albrecht daterend uit de periode toen hij weer in Leuven was, nauwelijks in het onderzoek is betrokken.

In dit boek wordt de *Monita* uitvoerig voorgesteld en wordt nagegaan hoe het werk in de Nederlanden werd gelezen in de eerste helft van de zeventiende eeuw. Aan de basis van deze receptiestudie ligt een vernieuwende methodologie die basisideeën combineert uit de literatuurstudie en

de geschiedenis van het politieke denken, aangevuld met inzichten uit aanverwante onderzoekstakken. De brede inkadering van de politieke ideeën van Lipsius vergemakkelijkt de toegankelijkheid.

±512 blz., ±€49,-
ISBN 978-90-8704-215-8
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt juni 2011
NUR 685/694

Zie ook: *Leven na Descartes. Zeven opstellen over ideeëngeschiedenis in Nederland in de tweede helft van de zeventiende eeuw*, ISBN 90-6550-873-2, €13,-; Gelderen, *Op zoek naar de Republiek. Politiek denken tijdens de Nederlandse Opstand (1555-1590)*, ISBN 90-6550-108-8, €13,-; Plaat, *Eendracht als opdracht. Lieuwe van Aitzema's bijdrage aan het publieke debat in de zeventiende-eeuwse Republiek*, ISBN 90-6550-759-0, €25,-; Rademaker ss.cc., *Leven en werk van Gerardus Joannes Vossius (1577-1649)*, ISBN 90-6550-058-8, €30,-

SIBBE JAN VISSER
**Samuel Naeranus (1582-1641) en Johannes
Naeranus (1608-1679)**

Twee remonstrantse theologen op de bres voor godsdienstige
verdraagzaamheid

In deze intellectuele dubbelbiografie van Samuel en Johannes Naeranus staat de strijd voor religieuze verdraagzaamheid centraal. Visser laat zien hoe vader en zoon, leden van een bekend zeventiende-eeuws remonstrants predikantengeslacht, handen en voeten gaven aan hun streven naar tolerantie, vooral ten behoeve van de socinianen, unitariërs uit Polen. In intellectueel opzicht stond Johannes Naeranus in de schaduw van zijn vader, maar als ‘netwerker’ en fondsenwerver voor de socinianen is hij van uitzonderlijke betekenis geweest. De activiteiten van vader en zoon Naeranus laten zien, dat het streven naar religieuze tolerantie in de zeventiende eeuw grensoverschrijdend kon zijn, zowel in geografische als in confessionele zin.

Doordat gebruik is gemaakt van vele, nooit eerder bestudeerde brieven en ook Poolse bronnen in het onderzoek zijn betrokken, biedt dit boek een belangrijke aanvulling op de bestaande literatuur over de betrekkingen tussen socinianen en hun Nederlandse geestverwanten.

Zie ook: *Bibliographia Sociniana. A Bibliographical Reference Tool for the Study of Dutch Socinianism and Antitrinitarianism*, ISBN 90-6550-836-8, € 30,-; Groenveld, *Huisgenoten des geloofs. Was de samenleving in de Republiek der Verenigde Nederlanden verzuild?*, ISBN 90-6550-137-1, € 13,-; Wall, *Socrates in de hemel? Een achttiende-eeuwse polemiek over deugd, verdraagzaamheid en de vaderlandse kerk*, ISBN 90-6550-176-2, € 13,-; Wielema, *The March of the Libertines. Spinozists and the Dutch Reformed Church (1660-1750)*, ISBN 90-6550-777-9, € 22,-

±580 blz., ±€55,-
ISBN 978-90-8704-216-5
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt februari 2011
NUR 704/685

BERT KOENE *De Caeskopers*

Een Zaanse koopmansfamilie in de Gouden Eeuw

Koopman Claas Caeskoper in Koog aan de Zaan begon in 1669 als achttienjarige een dagjournaal

bij te houden. Hij hield dat zestig jaar lang vol, tot tien dagen voor zijn dood. Het journaal bevat een schat aan aantekeningen over het dagelijkse leven in de Zaanstreek en bovendien schreef Caeskoper met graagte over zijn avontuurlijke ondernemingen, zoals tripjes naar het oorlogstoneel in het Rampjaar 1672 en schaatstochten, waaronder een van bijna 300 km. Over zijn bezigheden als koopman schreef hij minder, maar daarover bleek veel te achterhalen in de nagelaten papieren van zijn broer Gerrit.

De combinatie van deze familiedocumenten met ander eigentijds materiaal heeft een levendig portret opgeleverd van een familie in het hart van de Zaanse bedrijvigheid in de Gouden Eeuw. De negotie van Claas Caeskoper is later uitgebouwd tot het levensmiddelenconcern Honig. Ook die toedracht wordt in het boek verhaald.

±224 blz., ±€25,-
ISBN 978-90-8704-217-2
ingenaaid, geïllustreerd
(kleur)
verschijnt maart 2011
NUR 681/685

Zie ook: Baute, *Cort relaas sedert den jare 1609. De avonturen van een Zeeuwse koopman in Spanje tijdens de Tachtigjarige Oorlog*, ISBN 90-6550-171-1, €13,-; Bostoën, *Bonis in bonum. Johan Radermacher de Oude (1538-1617), humanist en koopman*, ISBN 90-6550-155-X, €13,-; Venema, *Kiliaen van Rensselaer (1586-1643). Designing a New World*, ISBN 978-90-8704-196-0, €39,-; Weel, 'In die kunst en wetenschap gebruyckt'. Gerrit Claeszoon Clinck (1646-1693), meester kunstschilder van Delft en koopman in dienst van de Verenigde Oostindische Compagnie, ISBN 90-6550-721-3, €19,-

Revolutionair in Brabant, royalist in Holland

Adriaan van der Willigen als toerist in België tussen 1792 en 1827

Vertaald en ingeleid door J.G.M. SANDERS

Soldaat, politicus, theatercriticus en kunstminnaar Adriaan van der Willigen liet niet alleen vijf dagboeken na – onlangs uitgegeven in de reeks Egodocumenten –, maar ook beschrijvingen van de vijf reizen die hij tussen 1792 en 1827 naar België maakte. Als toerist uit het noorden noteerde hij met een scherp oog voor detail bijzonderheden bij zijn zuiderburen op het gebied van politiek, godsdienst, gewoonten, gebouwen en landschap. Hij merkte de ingrijpende veranderingen op die er in deze periode plaatsvonden. Ook zelf veranderde hij. Keek hij tijdens zijn eerste bezoek als Tilburgse patriot hunkerend uit naar de komst van de Franse ‘vrijheidszonen’, in 1827 vertrok hij als een gezeten Haarlemse burgerman via Zeeland naar België om er de vruchten van de samenvoeging met Nederland onder het wijze bestuur van koning Willem I te aanschouwen.

De tekst is vertaald in modern Nederlands en voorzien van verklarende noten.

Zie ook: *De levensloop van Adriaan van der Willigen (1766-1841). Een autobiografie uit een tijdperk van overgang*, ISBN 978-90-8704-179-3, €45,-; ‘Niet zo erg Hollands’. *Dagboek van een reis naar Nederland (1790-1791)* door Nina d’Aubigny, ISBN 90-6550-174-6, €18,-; Verhoeven, *Anders reizen? Evoluties in uroegmoderne reiservaringen van Hollandse en Brabantse elites (1600-1750)*, ISBN 978-90-8704-092-5, €32,-; Vos van Steenwijk, *Een grand tour door de nieuwe republiek: journaal van een reis door Amerika, 1783-1784*, ISBN 90-6550-172-X, €20,-

±96 blz., ±€12,-
ISBN 978-90-8704-218-9
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt februari 2011
NUR 694/685

Biografisch Woordenboek Gelderland 8

Bekende en onbekende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis

Onder redactie van I.D. JACOBS, J.A.E. KUYS, C.A.M. GIETMAN en R.M. KEMPERINK

Wat hebben Adolf van Egmond, Reinier van Genderen Stort, Piet van Iddekinge, Marga Klompé en Dries van Melsen gemeen? Ze zijn met ruim veertig andere personen beschreven in het achtste deel van het *Biografisch Woordenboek Gelderland*. In dit deel laten biografen uit Gelderland en daarbuiten hun licht schijnen over de levens van belangwekkende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis. De beroepen en bezigheden van de beschrevenen zijn divers: advocaat, antroposoof, archivaris, boer, burgemeester, dirigent, houtskoolbrander, jachttopzichter, kerkarchitect, kunstenaar, lakenhandelaar, landmeter, memorialist, minister, onderwijzer, piëtist, schrijver, zanger.

Het *Biografisch Woordenboek Gelderland* wordt afgesloten met cumulatieve registers op alle reeds verschenen delen.

Het *Biografisch Woordenboek Gelderland* is een project van de Stichting Biografisch Woordenboek Gelderland.

±144 blz., €15,-
ISBN 978-90-8704-210-3
ingenaaid, geïllustreerd
reeks BWG deel 8
verschijnt februari 2011
NUR 681/693

Zie ook: Baartmans, Robert Jasper baron van der Capellen tot den Marsch (1743-1814). *Regent, democraat, huisvader*, ISBN 978-90-8704-150-2, €25,-; Dibbets, Joannes Vollenhove (1631-1708) *dominee – dichter. Een biografie*, ISBN 978-90-8704-003-1, €39,-; Doedens, Witte de With 1599-1658. *Wereldwijde strijd op zee in de Gouden Eeuw*, ISBN 978-90-8704-060-4, €14,-; Henricus van Bulderen (1718-1794) en zijn *Zutphensche Courant*, ISBN 90-6550-670-5, €16,-; De kaper, de kardinaal en andere markante Nederlanders. *Een nieuwe blik op het verleden in dertien levensverhalen*, ISBN 978-90-8704-087-1, €15,-

BERNARD WOELDERINK

Geschiedenis van de Thesaurie

Twee eeuwen Thesaurie en thesauriers van het Huis Oranje-Nassau,
1775-1975

Dit boek schetst een levendig beeld van het wel en wee van de Oranjes, van prins Willem V tot en met koningin Juliana. Een van de centrale thema's is de financiële verhouding tussen de Staat en de Koning: de financiering van het apparaat van de monarchie. Ook komt het functioneren van de Thesaurie binnen de hofhouding aan de orde.

Tal van voorbeelden geven inzicht in de vorstelijke uitgaven ter leniging van de armoede in de negentiende eeuw, maar ook ten gunste van de cultuur. In aparte hoofdstukken worden de nalatenschap van koning Willem II (1849-1881) en het Duitse bewind over het vermogen van de Oranjes in de Tweede Wereldoorlog behandeld. Het boek eindigt met de financiële veranderingen na 1945, in het bijzonder de totstandkoming van de Wet Financieel Statuut van 1972. Deze wet ligt ten grondslag aan de huidige financiële verhouding tussen de Staat en de Koning.

Zie ook: *Archieven van de Friese stadhouders. Inventarissen van de archieven van de Friese stadhouders van Willem Lodewijk tot en met Willem V, 1584-1795, ISBN 90-6550-736-1, € 25,-; Bruggeman, Nassau en de macht van Oranje. De strijd van de Friese Nassaus voor erkenning van hun rechten, 1702-1747, ISBN 978-90-6550-945-1, € 35,-; Inventaris van de archieven van stadhouder Willem V 1745-1808 en de Hofcommissie van Willem IV en Willem V 1732-1794, ISBN 90-6550-890-2, € 28,-; Van tresorier tot thesaurier-generaal. Zes eeuwen financieel beleid in handen van een hoge Nederlandse ambtsdrager, ISBN 90-6550-542-3, € 30,-*

256 blz., € 29,-
ISBN 978-90-8704-209-7
gebonden, geïllustreerd
(kleur)
reeds verschenen
NUR 697/698

O.W. DUBOIS

Reddende liefde

Het werk van de Heldringstichtingen in Zetten 1847-2010

De Heldringstichtingen ontleen hun naam aan de Réveilvoorman ds. O.G. Heldring, die in het Betuwse dorp Zetten in 1847 een opvangtehuis voor prostituees stichtte. Rondom dit tehuis ontstond in de loop der jaren een groot complex van inrichtingen voor opvang en vorming van verwaarloosde en kwetsbare meisjes en jonge

vrouwen. Tevens werden diverse scholen gesticht, die landelijke bekendheid kregen. Tienduizenden meisjes hebben in Zetten een nieuw tehuis en een nieuwe toekomst gevonden.

In dit boek beschrijft O.W. Dubois de sociale achtergronden van de meisjes die in deze huizen terecht kwamen en hij geeft een beeld van de beschermde omgeving waarin zij naar het christelijk ideaal van de *reddende liefde* werden opgevoed. De vele individuele beschrijvingen van karakters en levens van de opgenomen meisjes en vrouwen geven aan het boek een bijzondere levendigheid en brengen het verleden dichterbij.

352 blz., € 35,-
ISBN 978-90-8704-226-4
gebonden, geïllustreerd
reeds verschenen
NUR 695/704

Zie ook: Dane, 'De vrucht van bijbelsche opvoeding'. Populaire leescultuur en opvoeding in protestants-christelijke gezinnen, circa 1880-1940, ISBN 90-6550-539-3, € 24,-; Leonards, De ontdekking van het onschuldige criminele kind. Bestrafing en opvoeding van criminele kinderen in jeugdgevangenis en opvoedingsgesticht, 1833-1886, ISBN 90-6550-518-0, € 32,-; Veendrick, Tussen school en leven. Langdurige internaatsvorming voor meisjes tussen 14 en 16 jaar in de jaren vijftig en zestig in vormingsinternaat De Vonk te Noordwijkerhout, ISBN 90-6550-061-8, € 21,-

ALLE HOEKEMA

'Bloembollen' voor Westerbork

Hulp door Zaanse en andere doopsgezinden aan
(protestants-)joodse Duitse vluchtelingen in Nederland,
1939-1945

Met medewerking ELISABETH I.T. BRUSSEE-VAN
DER ZEE

Onder de duizenden joodse vluchtelingen die in ons land een schuilplaats zochten toen Hitler in Duitsland aan de macht kwam, bevonden zich enkele honderden christenen. Ze werden, tot de oorlog uitbrak, gescheiden van andere joden, in vluchtelingenkampen ondergebracht. De Nederlandse doopsgezinden hadden hun broederschaphuizen opengesteld voor groepen Duitse kinderen en volwassenen. In dit boek wordt de bittere weg beschreven van deze vluchtelingen: de kinderen via Fredeshiem (Steenwijk) naar onderduikgezinnen, de volwassenen vanuit Schoorl, via Elspeet, Sluis en Noord-Frankrijk naar Westerbork. Doopsgezinden als Leny Leignes Bakhoven, Jacob ter Meulen, en Abraham Mulder zetten zich voor hen in.

De basis voor deze studie wordt gevormd door materiaal uit openbare en particuliere archieven. Bovendien zijn de notulen van een doopsgezinde Werkgroep Zaanstreek vanaf 1940 integraal opgenomen. Deze werkgroep werd speciaal voor hulp aan joodse vluchtelingen opgericht door Cor Inja en kreeg materiële steun van Zaanse bedrijven als Honig.

Zie ook: Bakker, 'Dag pap, tot morgen'. Joodse kinderen gered uit de crèche, ISBN 90-6550-862-7, € 12,-; Barnouw, De hongervinter, ISBN 90-6550-446-X, € 10,-; Brasz/Pinkhof, De jeugdaliyah van het Pavieljoen Loosdrechtsche Rade, 1939-1945, ISBN 90-80384-62-3, € 14,-; Caspers, Vechten voor vrijheid. Oorlog en verzet op de Utrechtse Heuvelrug, ISBN 978-90-8704-048-2, € 19,95; Zwaluw/Hor, Heijlplaat in verzet. Oorlogsgetuigenissen uit het gebied rond de Rotterdamse Waalhaven, ISBN 978-90-8704-159-5, € 25,-

±256 blz., ±€ 25,-
ISBN 978-90-8704-219-6
ingenaaid, geïllustreerd
reeks MMEN deel 6
verschijnt mei 2011
NUR 689/704

SUSAN HOGERVORST

Onwrikbare herinnering

Herinneringsculturen van Ravensbrück in Europa, 1945-2010

Overlevenden van concentratiekamp Ravensbrück hebben hun herinneringen 65 jaar lang uitgedragen aan een breed publiek. Daarmee vestigden ze een beeld van het kamp dat door de jaren heen nagenoeg onveranderd bleef. Het was voor hen een houvast in een veranderend Europa. Uiteenlopende groepen vulden deze onwrikbare herinnering echter aan en gaven hieraan steeds opnieuw betekenis.

Onwrikbare herinnering laat de wisselwerking zien tussen overlevenden en hun toehoorders in Nederland, België, Duitsland en Oostenrijk. Niet eerder werden de totstandkoming en overdracht van een grensoverschrijdende herinnering aan een concentratiekamp in kaart gebracht. Communisme, feminisme, geschiedschrijving en nationale manieren van omgang

met het oorlogsverleden drukten een stempel op de herinnering aan Ravensbrück. Op basis van interviews, archiefmateriaal en publieke vormen van herinnering zoals monumenten en herdenkingen wordt een kritisch en verrassend beeld geschetst van de manieren waarop het verleden belangrijk werd gevonden voor het heden en de toekomst.

280 blz., € 29,-
ISBN 978-90-8704-208-0
ingenaaid, geïllustreerd
(kleur)
reeds verschenen
NUR 689/694

Zie ook: Bronzwaer, Maastricht en Luik bezet. Een comparatief onderzoek naar vijf aspecten van de Duitse bezetting van Maastricht en Luik tijdens de Tweede Wereldoorlog, ISBN 978-90-8704-158-8, € 37,-; Kester, Filmfront Weimar. Representaties van de Eerste Wereldoorlog in Duitse films uit de Weimarperiode (1919-1933), ISBN 90-6550-429-X, € 26,-; Rensman, De Anne Frank Stichting en haar lessen uit de Tweede Wereldoorlog, ISBN 90-72131-30-4, € 12,50; Roos/Roos-van Rooden, Moed en overmoed. Een biografie van burgemeester Dirk Frans Pont, ISBN 978-90-8704-184-7, € 23,-

ALEXANDER HELDRING

Het Saramacca Project

Een plan van joodse kolonisatie in Suriname

Vanaf 1946 tot midden 1948 onderhandelde een Amerikaans-Joodse organisatie, de Freeland League, met de Nederlandse en Surinaamse regeringen over hervestiging van joodse ontheemden uit Centraal- en Oost-Europa in het Saramaccadistrict, ten westen van Paramaribo. De ontheemden zouden Surinaamse onderdanen worden, maar zoveel mogelijk hun eigen cultuur en taal behouden. Voor de Freeland League was Palestina geen optie, omdat zij niet naar een onafhankelijke joodse staat streefde. Eind juni 1947 stemden de Staten van Suriname er mee in om 30.000 joodse immigranten toe te laten. Dit stuitte op verzet van zionisten én de creoolse Nationale Partij Suriname (NPS). Na een aanvankelijk positieve opstelling besliste de Nederlandse regering dat het plan niet door mocht gaan. De regering vreesde dat zich onder de immigranten veel ‘communistische infiltranten’ zouden bevinden.

Alexander Heldring beschrijft de achtergronden van het Saramacca Project en laat zien welke factoren uiteindelijk leidden tot ‘opschorting’ van het plan.

Zie ook: Doesschate, *Asielbeleid en belangen. Het Nederlandse toelatingsbeleid ten aanzien van vluchtelingen in de jaren 1968-1982*, ISBN 90-6550-373-0, € 24,-; Koops, *De dynamiek van een emigratiecultuur. De emigratie van gereformeerden, hervormden en katholieken naar Noord-Amerika in vergelijkend perspectief (1947-1963)*, ISBN 978-90-8704-155-7, € 39,-; Krabbendam, *Vrijheid in het verschiep. Nederlandse emigratie naar Amerika 1840-1940*, ISBN 90-6550-947-x, € 29,-; Leenders, *Ongenode gasten. Van traditioneel asielrecht naar modern immigratiebeleid, 1815-1938*, ISBN 90-6550-361-7, € 25,-

±352 blz., ±€ 35,-
ISBN 978-90-8704-207-3
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt februari 2011
NUR 697/747

Holland: geschiedenis en archieven van provincie(s) en gewest

Redactie FRANS WILLEM LANTINK en JAAP TEMMINCK

De geschiedenis van Holland is meer dan provinciale geschiedenis. Gezien de dominante positie van het gewest in de Republiek en de opvolgende Nederlandse provincies, is de scheiding tussen een regionaal en nationaal perspectief niet scherp te maken. In deze bundel komen verschillende aspecten van de geschiedenis en de geschiedschrijving van Holland aan de orde. Ook wordt een nieuw integraal overzicht van alle bovenlokale bestuursarchieven van (Noord- en Zuid-)Holland in zowel het Nationaal Archief als het Noord-Hollands Archief gepresenteerd: een nieuw apparaat voor de geschiedenis van Holland.

Inhoud: MARTIN BERENDSE/LIEUWE ZOODSMA, Voorwoord Van de redactie FRANS WILLEM LANTINK, Inleiding: historiografie van Holland THIMO DE NIJS, Geschiedenis van Holland in nationaal perspectief: problemen en perspectieven JAAP TEMMINCK, Haarlem in Holland. Het netwerk van een stad in de Republiek JOKE ROELEVINK, Gewestelijke herinrichting van Holland in de Bataafs-Franse tijd JEROEN VAN ZANTEN, 'Een Hollandse kaas in Spanje'. Over Willem II en zijn band met Holland PIET DE ROOY/KEES RIBBENS, Hollandse canons: voor en tegen HERMAN OOST/YVONNE BOS (samenstellers), Ontdek Holland. Archieven voor de geschiedenis van Noord- en Zuid-Holland in het Nationaal Archief en het Noord-Hollands Archief Summaries De auteurs

±128 blz., ±€12,-

ISBN 978-90-8704-225-7

ingenaaid, geïllustreerd

reeks NHA deel 2

verschijnt juni 2011

NUR 693/614

Zie ook: Beukers/Nijs, *Het bijzondere van Holland. Een geschiedenis van Holland in 25 verhalen*, ISBN 90-6550-880-5, €14,-; *Geschiedenis van Holland*, 3 delen in vier banden, ISBN 90-6550-700-0, €90,-; *Wetenschapsarchieven in het Noord-Hollands Archief*, ISBN 978-90-8704-160-1, €12,-

P.B.M. BLAAS

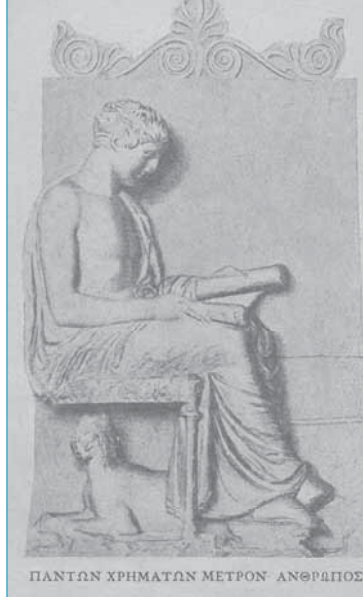
Henk Hoetink (1900-1963), een intellectuele biografie

Recht en geschiedenis

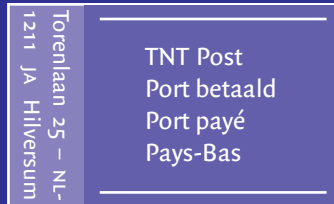
De rechtsgeleerde H.R. Hoetink (1900-1963), van 1929 tot 1934 hoogleraar aan de Rechtshogeschool van Batavia en nadien aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam, was iemand met uitgesproken opvattingen. Zo sloot hij zich in Indië niet aan bij zijn 'neo-ethische' collega's, verenigd in De Stuw. Terug in Nederland werd hij lid van het Comité van Waakzaamheid. Tijdens de oorlog verbleef hij drie maanden als gijzelaar in het kamp Amersfoort en dook daarna onder. In 1946 werd hij de eerste voorzitter van het Humanistisch Verbond. Als rector magnificus van de UvA kreeg hij te maken met de kwestie Suys, die hem in conflict bracht met zijn vriend Jan Romein.

Hoetinks humanistische levensovertuiging wordt in deze intellectuele biografie nader toegelicht en in een breder filosofisch kader geplaatst. Daarnaast is er veel aandacht voor zijn standpunten inzake methodologie en geschiedtheorie, waarmee hij als jurist en rechtshistoricus een geheel eigen richting insloeg.

Zie ook: Derckx, H.J. Pos, 1898-1955: objectief en partijdig. Biografie van een filosoof en humanist, ISBN 90-6550-393-5, €47,-; Giphart, De totstandkoming van een permanent internationaal strafhof, ISBN 90-72131-052-5, €12,-; Pro Memoria. Bijdragen tot de rechtsgeschiedenis der Nederlanden, jaarabonnement (2 nrs), €35,-; Vogel, De opkomst van het Indocentrische geschiedbeeld. Leven en werken van B.J.O. Schrieke en J.C. van Leur, ISBN 90-6550-406-0, €24,-; Voor menselijkheid of tegen godsdienst? Humanisme in Nederland 1850-1960, ISBN 90-6550-589-X, €21,-

184 blz., €22,-
ISBN 978-90-8704-206-6
ingenaaid, geïllustreerd
reeds verschenen
NUR 686/820

Ondergetekende bestelt de volgende titels (bestellen kan ook per e-mail bestel@verloren.nl of via www.verloren.nl):

naam: _____

adres: _____

pc, plaats: _____

telefoon: _____ e-mail adres: _____

handtekening: _____ datum: _____

U kunt dit formulier opsturen naar Uitgeverij Verloren BV, Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum, fax 035-6836557.